

Brancheforeningen Dansk Miljøteknologi
28. oktober 2020

Dansk Miljøteknologis kommentarer og anbefalinger til NEC-udvalgets rapport om reduktion af ammoniakemissioner

Dansk Miljøteknologi finder udvalgets rapport og anbefalingerne helt utilstrækkelige, og vi opfordrer til en seriøs revurdering af indsatsbehovet og en markant opstramning af de foreslåede tiltag.

- Rapporten opererer med en helt uacceptabel usikkerhed om status for indsatsen.
- Rapporten nedskriver på løst grundlag indsatsbehovet.
- Effekten af de foreslåede tiltag er usikre og for sene.
- Rapporten udnytter ikke den mulige synergi med den kommende klimainsats
- Rapporten negligerer det sikreste og hurtigste virkemiddel, nemlig gylleforsuring
- Rapporten ser helt bort fra mulige positive effekter på teknologiudvikling og eksport af miljøteknologi

Uacceptabel usikkerhed

Rapporten nævner, at den seneste (officielle) emissionsopgørelse fra februar 2020 opgør emissionerne i 2018, og her er en reduktion på ca. 13.000 ton, svarende til 14,6 %. Da målet er en reduktion på 24 % i 2020 mangler der en reduktion på 9,4 %, svarende til ca. 8.500 ton.

Men opgørelsen er ifølge rapporten behæftet med en ”betydelig usikkerhed” på +/- 9 **procentpoint**. Det vil sige, at den realiserede reduktion i værste fald er på kun 5,6 %, svarende til knap 5.000 ton med en reduktionsmanko på 16.500 ton. I bedste fald er reduktionen på 23,6 %, og målet stort set nået.

En så eklatant usikkerhed kan der ikke træffes seriøse politiske beslutninger på baggrund af, og Dansk Miljøteknologi opfordrer kraftigt til, at usikkerheden adresseres, før den videre indsats besluttet.

Indsatsbehovet nedskrives på løst grundlag

På trods af at den officielle opgørelse viser en reduktionsmanko på 9,4 % svarende til 8.500 ton ammoniak nedskriver rapporten behovet til 2.445 ton.

Det baserer sig bl.a. på en konsolidering af datagrundlaget med særlig fokus på udbringning af husdyrgødning, foderudnyttelse og antallet af dyr. Men denne opdatering er under internationalt review, og AU tager forbehold for ændringer.

Det besværliggør seriøse politiske beslutninger, hvis målsnoren hele tiden flyttes på usikkert grundlag, og Dansk Miljøteknologi opfordrer til, at indsatsen baseres på det hidtidige datagrundlag, indtil et nyt er etableret på et sikkert grundlag.

Herudover indregner udvalget effekten af en række tiltag efter 2018 – til trods for, at udvalget selv nævner, at ”effekten af tiltagene er forbundet med usikkerhed, da de hviler på en række antagelser og flere tiltag ikke er slået igennem i praksis på nuværende tidspunkt”.

Dansk Miljøteknologi opfordrer til, at man politisk træffer beslutning på baggrund af sikker viden og tiltag, som rent faktisk er implementeret. Vi gør opmærksom på, at ammoniakfordampning har stor betydning for helbredsomsomkostninger, klimaforandringer og biodiversitet, og derfor fortjener en seriøs politisk behandling.

Sen og usikker effekt af foreslåede tiltag

NEC-direktivet har som mål en reduktion af Danmarks ammoniakemission på 24 % i 2020, altså i år.

Alligevel foreslår udvalget en række tiltag, som først har effekt i 2024 eller endda skal evalueres i 2024 med henblik på beslutning om yderligere tiltag, hvis effekten ikke har vist sig (se gennemgang nedenfor).

Rapportens foreslåede tiltag:

Hyppigere udmugning hos mink:

Der foreligger tilsyneladende ingen opgørelse over, hvor mange minkbrug der allerede benytter tiltaget, og effekten er derfor kun et skøn.

Tiltaget vurderes ikke at have en positiv klimaeffekt.

Hyppigere udmugning hos høns:

Udvalget nævner selv, at der ”er usikkerhed forbundet med beregning af effekten”, da tiltaget ikke er endeligt dokumenteret.

Ingen positiv klimaeffekt.

Reduceret råprotein til slagtesvin og malkekvæg:

Effekten af tiltaget forudsætter, at der indgås en frivillig aftale med de to erhverv samt at aftalerne bliver kontrolleret og overholdt.

Udvalget nævner selv, at resultaterne er ”foretaget med udgangspunkt i indførelse af krav”, og der lægges op til, at der ”senest i 2024 træffes beslutning om indførelse af eventuelle supplerende tiltag”, hvis målet ikke er nået og mankoen ikke er indfriet.

Tiltaget forventes at have en positiv effekt på klimaet.

Den foreslåede indsats, som dækker op til (477 + 956) 1433 ton NH₃ af de i alt potentielle 3.413 ton, som er nævnt som mulige tiltag, er altså yderst usikker, hvis den ikke baserer sig på lovkrav.

Fast overdækning af gyllebeholdere:

Effekten af tiltaget afhænger af, at fast overdækning reducerer ammoniakfordampningen med 50% i forhold til tæt overdækning. Udvalget nævner selv, at ”reduktionsprocenten er forbundet med usikkerhed, og der er igangsat test for at forbedre viden”.

Tiltaget forventes at have en positiv klimaeffekt i det omfang ammoniak og metanfordampning rent faktisk reduceres.

Der foreslås oprettet en tilskudspulje, men den offentlige udgift er IKKE indregnet i de opgjorte samfundsøkonomiske konsekvenser.

Rapporten fokuserer ikke på mulig synergi med den kommende klimaindsats

Da ammoniakfordampning har negative konsekvenser for såvel sundhed, biodiversitet og klima, og da der er lagt op til en indsats mod ammoniakfordampning i rapporten fra Klimapartnerskabet for landbrug og fødevarer, ville det have været oplagt at fokusere mere på mulige tiltag over for ammoniakfordampning, som også har positive klimaeffekter.

Som det ses af gennemgangen af de foreslåede tiltag, har der ikke været dette fokus.

Rapporten ser bort fra det bedste og sikreste virkemiddel, nemlig gylleforsuring

Udvalget nævner, at man har ”undersøgt et øget krav om forsuring...” af flydende husdyrgødning, hvor der kan vælges mellem staldforsuring, tankforsuring og markforsuring.

Der kan ifølge udvalget nedsættes en arbejdsgruppe til at komme med forslag til afgrænsning af tiltagene, hvis ”der bliver behov for at anvende virkemidlet”.

Men det fremstår ikke klart, hvorfor man ikke allerede nu foreslår at igangsætte dette tiltag.

I betragtning af, at ammoniakfordampningen har så store samfundsmæssige konsekvenser og omkostninger, og i betragtning af behovet for hurtigt at opfylde NEC-direktivets krav ville det være oplagt at iværksætte dette tiltag.

Dansk Miljøteknologi vurderer, at en reduktion på 8.500 ton ammoniak, som den officielle opgørelse viser, vil kunne opnås med 9,2 millioner ton gylle, der staldforsures, eller 18,4 millioner ton gylle, der markforsures.

Da den samlede danske gylleproduktion skønnes at være knap 40 mio. ton gylle, er der tale om hhv. ¼ og ½ af den danske gylle. Det vil skønsmæssigt kræve investeringer for 1.213 mio. kr. for staldforsuring og 219 mio. kr., hvis man vælger markforsuring.

Ved staldforsuring opnås en CO₂-reduktion på 313.164 kton, og ved markforsuring 49.708 kton.

Videnskabelige undersøgelser tyder på, at der også kan være en yderligere positiv effekt ved udbringning af forsuret gylle med slæbeslanger frem for nedfældning af rå gylle på grund af lavere lattergasemissioner.

Den samfundsmæssige gevinst vil være hhv. 49 kr. og 32 kr. pr. ton gylle ved hhv. staldforsuring og markforsuring.

De to tiltag kan som nævnt kombineres, da de har forskellige fordele og omkostninger.

Dansk Miljøteknologi opfordrer kraftigt til, at de potentielle gevinster ved gylleforsuring undersøges og dokumenteres og indgår i de politiske overvejelser om at opfylde NEC-direktivet og om klimaindsatsen på landbrugsområdet.

Danmark skal være en grøn stormagt – husk teknologi- og eksportaspektet

Regeringen mener som bekendt, at Danmarks skal være en grøn stormagt.

Dansk Miljøteknologi er helt enig og støtter fuldt ud denne ambition. I spørgsmålet om ammoniak er der gode muligheder for at realisere sådan en indsats.

Danmark har stærke kompetencer og udviklede teknologier, som kan bringes i anvendelse til såvel markforsuring som staldforsuring, og når de andre EU-lande i de kommende år skal leve op til NEC-direktivets mål på ammoniakområdet, som for deres vedkommende stiger kraftigt frem mod år 2030, vil det kunne medføre stor eksport af danske teknologier og løsninger. Forudsætningen er naturligvis, at disse kompetencer og teknologier også bringes i anvendelse på vores hjemmemarked.